

# TISZZAVIDÉK

VEGYES TARTALMÚ HETILAP.

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

## SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

## KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

## Munkaprogrammunk.

Mig a jó pákuliczok azon török eszüket, hogy mi módon szerezhetnék vissza a tisztujtás által elvesztett pozíciójukat, a 48-as pártnak legsürgősebb feladata, hogy munkaprogramjának megvalósításához lásson, mivel csak egy szilárdíthatja meg hitelét a polgárok szívében és álláspontját a közigazgatásban, ha cselekedetek követik a beszédet.

Első és legfontosabb feladata a közgyűlésnek, hogy összhangba hozza a község jogi képviseletét a tisztujtás eredményével, mivel az bénítólag hatna úgy az előjáróság, mint a közgyűlés tevékenységére, ha tovább is oly ember kezében maradna a jogi képviselet, ki ellentétes álláspontot és rendszert képvisel a bekövetkezett változásokkal szemben.

Meg is oldhatja a kérdést a közgyűlés minden nehézség nélkül, a mennyiben a szervezeti szabályrendeletek 4. §-ának j) pontja e tekintetben teljes cselekvési szabadságot biztosít neki. Sőt annyival inkább meg is kell oldania, mert a mostani jogügyi megbízott, Szvoboda Ferencz, maga is különféle követelésekkel lépett fel a város ellen s így merő képtelenség, hogy olyan egyén képviselje községünk jogügyeit, ki maga is perben áll a várossal.

De szabályozni kell e kérdést még azért is, mivel elvi ellenségei vagyunk a szabad kéz politikájának különösen ott, hol pénzbeli kiadásokról van szó. E tekintetben azt tartjuk, hogy legjobb elv a szegődött bér és osztott koncz. A városnak szük anyagi viszonyainál fogva nincsen kidobni való pénze, annál fogva semmiféle liberális, vagy ellenzéki szolgálatokat nem lehet jutalmazni a város kasszájából: hanem bizonyos évi általányt kell megállapítani a jogi képviselőnek, melyért tartozzék a kisebb ügyeket díjtalanul ellátni s jogi tanácsal az előjáróságnak mindannyiszor szolgálni, valahányszor arra szükség van. A nagyobb perekben bíróilag megítelt perköltség a jogi képviselőt ugyan megilleti s azt tőle elvonni nem lehet, de azt meg tüzetesen meg kell állapítani, hogy kiküldetés esetén mennyi napdíjat és utiköltséget számíthat föl jogosan?

A második föladat, a népjogok gyarapítása az előjáróság és közgyűlés körében. A pákulicz párt ugyanis azt tekintette föladatának és hatalma alapjának, hogy megnyirbálja a népjogokat és kiszorítsa a népet mindenünnen, a hol

csak szerét, módját ejthette. Mivel nem csak azt bizonyította be, hogy nem barátja a népnek, hanem azt is, hogy hatalmi túltengésében minden erejét a népjogok elkobzásából reméli.

E hatalmi túltengésnél egyébbel valóban nem lehet indokolni, hogy miért törülte el e párt a tiszteletbeli tanácsnokokat a szervezeti szabályrendeletek módosítása által, mikor azok egy krajczárjába sem kerültek a községi pénztárnak, és je entékeny hasznára voltak a községnek nem csak azért, mert fokozták a népben a közügyek iránt való érdeklődést és módot nyújtottak azokra befolyását érvényesíteni: hanem még inkább az által, hogy nagyobb munkakerő állott az előjáróság és közgyűlés rendelkezésére, a mennyiben szükség esetén a tiszteletbeli tanácsosokat díjtalan szolgálattételre bármikor berendelhette.

A közgyűlésnek tehát mihamarabb kéri, kell a kormánytól a tiszteletbeli tanácsosok helyreállítását, hogy addig is, mig a rendezett tanács életbeléptetése kellőleg előkészítették és szerveztek, gyarapodjék az előjáróság ereje és a népjoga ebbeli föladatának sikeresebb megoldására.

A harmadik föladat pedig, mely horderejével mindezeket messze fölülmulja, a munkás kérdés rendezése. E tekintetben eddig is sok mulasztást követett el a közigazgatás, pedig néhány év előtt a vásárhelyi munkás zendülés intő példa lehetett volna, hogy a mélyen gyökerező bajnak orvoslásáról sürgősen kell gondoskodni. De a mi intézkedés a munkások érdekében eddig létrejött, édes kevés ahhoz, hogy a munkások kenyérhez, megélhetéshez jussanak, pedig e nélkül nem áll helyre a társadalom megzavart egyensulya.

Nálunk is, mint egyebütt, erőszakos intézkedésekkel akarták a fenyegető mozgalomnak utját állani. Elnyomták a munkás együletet, helyiségét bezárták, zászlóit, iratait és kevés pénzt elkobozták, vezetőjét bezárták, a munkásokat igazolványaik kiváltására szorították: de mindez nem megoldása a munkás kérdésnek; mert a szívek fenekén annál nagyobb elkeseredés honol s ma is, a legnagyobb dolog idején, kilenczszáznál több munkás van kenyér és kereset nélkül városunkban, kik szívesen dolgoznának, csak munkát kaphatnának.

A közgyűlésnek tehát nem szabad tétlenül nézni ezt a fenyegető állapotot: hanem hívja fel rá sürgősen a magas kormány figyelmét városunk ország-

gyűlési képviselője által és mert ez a baj általánossá lett a magyar Alföldön, annak gyógyítására kormánybiztosi minőségben oly egyént küldjön ki a kormány, ki iránt a nép osztatlan bizalommal viseltetik.

Komoly intézkedések nélkül nagy bajoknak nézünk elejébe a tél folyamán, mert ha most nincs munkája és kenyere a munkás népnek, télviz idején a legnagyobb nyomornak lesz kitéve. A nyomor pedig áttöri és széttépi a törvény korlátait; mert nincs hatalmasabb kérdés a gyomorkérdésnél, melyet se szuronnyal, se börtönnel elnémitani nem lehet.

Mivel pedig e kérdések remélhetőleg rövid idő alatt a közgyűlés elé kerülnek, párt tekintet nélkül felhívjuk ezekre a községi képviselők figyelmét, hogy teljes jóakarattal és odaadással támogassák e fontos feladatokat, mert az közömbös lehet ugyan ránk nézve, hogy kik ülnek az előjárói székekben? de az semmi esetre sem lehet közömbös, hogy a törvényes rend minden irányban megóvassék, szükségét és nélkülözést pedig senki se szenvedjen.

— Világfájdalom. Ugyan az az éjjeli lovag, ki a három Máté testvér, Forgó G. György, Kádár György, Király Gergely, Réh József és Ugray Albert nevében kibocsátott hamisítványával akarta Csongrád népét a pákuliczok ügyének megnyerni, rettenetes világfájdalom közt hullat keserves műkönyveket a Pesti Hirlap keddi számában a felett, hogy Sima meg Hegyi a kisebbséggel annyira terrorizálták a többséget, hogy az kénytelen volt az ellenzék jelöltjeit kändálni, sőt a városi képviselők közül a zsandárok szemeláttára többeket tetteg inzuláltak (oh! oh! be könnyű hazudni!) a kedvük ellen való szavazókat az utcán megtámadták, visszahurrogatták és ha nem engedett, megverték (vajjon kiket vertek meg?) A főszolgabíró pedig az ülés terembe szorították. Ez volt oka, hogy tizenegy csalados ember maradt kenyér nélkül, mivel a főszolgabíró kényszer helyzetben volt s vagy az erőszakot kellett eltűrnie (szörnyűség!), vagy nagy vérontás lett volna a dologból. Persze ez a jámbor lélek nem tud arról semmit, a mit ez a dicső banda a mult év folyamán Hegyi Antal plebánossal és a csongrádi néppel végbe vitt. Sem arról, hogy a belügyminiszter táviratban utasította és felelőssé tette Vadnay főispánt, hogy törvényes választás legyen Csongrádon, mert hiszen ma már nyilt titok, hogy a közgyűlés csak akkor jelölte az ellenzéki jelölteket, mikor a főispán telefonon értesítette a fő-

szolgabíró a belügyminister parancsáról. Azt egyébként elhiszük, hogy nagyon fáj a bukás a klikk-utalomnak, de szolgáljon enyhülésül, hogy minden bűn és visszaélés önmagát bünteti.

— **A régi nyomok.** A pákulicz párt a régi nyomokról csak nem tud letérni. Utolsó vergődésében is hamis vádaskodáson és üldözésen töri a fejét, hogy miként állhatna boszút a szenvedett vereségeért. Sima Ferenczet és Hegyi Antalt személyesen vádolta be a főispán, bizonyára a főszolgabíró információi alapján, a belügyminiszternél, hogy ezeknek az izgatása és erőszakoskodása buktatta meg a tiszuijításnál a szabadelvű pártot. Biz ez a vád emlékeztet a farkas és a bárány meséjére, mikor egy farkásra mentek inni, még pedig úgy, hogy a farkastól folyt a víz a bárány felé, mégis a bárányt vádolta, hogy felzavarja előtte a vizet. Hátha Sima és Hegyi izgattak és erőszakoskodtak, hogyan történt, hogy a pákulicz párt mellé kirendelt ötvenkét zsanár nem tartóztatta le őket? sőt még csak feljelentést sem tett ellenük? — Az üldözés pedig abban nyilvánul, hogy Lipóvszky Andornak 250 frtnyi honvéd nyugdíját akarják a jó pákuliczok a miniszter elnök útján elvonatni, a miért a községnél számtisztai állást vállalt. Egy másik városi tisztviselőnek pedig, ki földeket vásárolt, takarékpénztári kölesnét mondták föl, csak hogy kellemtelenségeket okozzanak neki. Következik még ezekhez hasonló több eset. Csak hogy nem fog sokáig tartani az e fajta duhajkodás, mert a 48-as párt rövid időn belül létre fog hozni egy új pénzügyi törvényt, hogy véget vessen a nemtelen boszú ezen alacsony eszközeinek és pénzügyi tekintetekben is függetlenséget biztosítson Csongrád város polgárainak. A jó pákuliczok tehát méltatlan üldözéseikkel ismét maguk alatt vágják az ágat, de azért megint ok jajgatnak, ha pénzügyileg is lepottyannak a földre.

### Üdvözet Csongrádnak.

E czim alatt Sima Ferencz lapja, a „Csongrádmezei Ellenzék“ július 4-iki kelettel, szerdai számában a következőket írja:

„A csongrádi választásokat lélekemelő epilóg fejezte be f. hó 2-án. Ez alkalommal ugyanis Hegyi Antal a község háza kapujában nagy disszél oltárt emelt s ott tartotta a szent beszédet és hálaadó isteni tiszteletet nagy ünneppel — hogy a nép akarat győzelemre jutott. Végtelenül sajnáljuk, hogy az egész küzdelemnek ebben a legideálisabb momentumában nem vehettünk részt: mert hiszen ez képezte legkimagaslóbb bizonyítékát annak, hogy a csongrádmezei népnek, a pusztaszeri ősök unokáinak, küzdelmében erkölcsi tartalom van, erkölcsi eszméket kultivál és zászlójára a tiszta régi magyar erkölcsök uralmát írta fel.

Kétszeres örömről lett volna, ha mi is részt vehettünk volna ezen hazafias ünnepségen: mert végre igazolhattuk volna azt a régi tant, hogy nem az az igazi hazafias ünnep, amelyet a fehér asztaloknál, bor közben tartanak — és a millenium alatt tartottak. Régen őseink minden politikai tényt vallásos ünnepséggel kötöttek össze. Nem is igen voltak máskor isteniszteletek, csak mikor a haza ügyében kellett összegyülekezniök, tanácskozniök. Régi őseinknél tehát az volt a hazafias ünnepség, amelyet vendéglők helyett Hadúr oltárai előtt, a ké-

sőbbi századokban pedig a templom boltívei alatt tartottak. Velence történetében aranykönyvbe írták a nép barátainak nevét, a választások után nagy ünnepekkel eskették meg az előjáróságot, a doge tengerbe dobta gyűrűjét, hogy ahhoz hű lesz és nálunk szinte guny tárgyat képezi, hogyha valaki — a magyar politikában, a magyar közéletben az erkölcsi érzék megnyilatkozását észre tudja venni.

Rajta, derék polgártársaink! Ti vagytok az ujászületendő magyar államnak első apostolai, a ti lelketek értette meg legigazabban a királyi apostol szavát, amelyet Imre fiához intézett 800 év előtt, hogy „ha nemzette akarjátok tenni a szilaj és durva erkölcsű magyar népet — akkor műveljétek ki lelkében a tiszta és nemes erkölcsöket és akkor nem lesz e földnek hatalmasabb népe mint a magyar nép, melynek szívében fejlődmi erények vannak parlagon hagyva!“

És hogy unokáik előtt is a hivatali eskü szent legyen — tegyék szabályrendeletük első pontjává ezt a lélekemelő példát.

Üdvözet a pusztaszeri ősök legmúltabb unokáinak!

Köszönettel vesszük szentesi elváratainknak ezen szívből jövő és szívhez szóló fegyvertársi üdvözetét, hogy velünk egyetértének az eszme diadalának, az erkölcsi ujja születésnek ünneplésében. Annyi bizonyos, hogy a késő unokák is meg fogják emlegetni azt a napot, mikor tisztujítás után a városháza kapujában volt a mise, szabad ég alatt a szabadság emlékére tartott prédikáció, melynek fényét az előjáróság személyes jelenlétével, a község háza udvarán pedig taraczközassal emelte.

Jelen volt ezen ünnepélyen Csongrádnak összes népe. A mas pártállásukat elhozta a kíváncsiság, pártbelieinket pedig a hála és lelkesedés. Beláthatlan sokaság előtt fejtegette Hegyi Antal plebános, hogy hazaszeretettel párosult új rendszert és új erkölcsöket akar a diadalmas párt a község háza életbe léptetni, mely megadja Istennek, a mi az Istené, a királynak, a mi a királyé és a hazának, a mi a hazáé. A régi, vallásos hittel párosult, patriarkális erkölcsöket akarjuk és fogjuk — agymond — felujítani, mely megbecsüli a polgárban az embert, a népuvelés alapjává pedig a hazafiságot teszi. Ur és paraszt egy társadalmi testnek képezik alkotó részeit és be kell tölteni mindenkinek a maga hivatását, hogy egészséges legyen a társadalom szervezete. Az iskola pedig a templom előcsarnoka, azokban tehát meg kell tanítani a serdülő nemzedéket Istent félni és hazáját szeretni.

A nemes hévvel előadott beszéd nagy hatást gyakorolt az egész közönségre, mely lelkének kitörő lelkesedésével énekelte utána harmonium hangjai mellett a „Te Deum laudamus“-t. Mise alatt Hornyik Károly szép alkalmi énekkel kérte az Ur áldását az ujonan választott előjáróságra. Mise végén pedig megfelelő beszéd kíséretében megáldotta Hegyi Antal plebános a község háza kulcsát és a hivatalos pecsétet, hogy a kik avval élnek, Isten dicsőségére és a nép javára éljenek. Aztán pedig a nép képviselőjében Cseh Gábor tisztos öreg polgárnak nyújtotta át, ki azt viszont a község bírójának, Ludrovai Tóth Istvánnak kézbesítette annak jelképezésére,

hogy őt a népakarat emelte a bírói székre.

Az ünnepély végeztével a nép, a papság és az előjáróság, egyházi lobogók és nemzeti színű zászlók alatt, a mint jött, úgy processzióval is ment vissza a templomba, hol szentséggel adott áldás mellett befejeztetett a szép nap, melynek emléke egyike lesz életünk legkedvesebb perczének.

Annyiban mégis helyre kell igazítanunk a „Csongrádmezei Ellenzék“-et, hogy nem Hegyi Antal plebános, hanem maga a nép emelte a városháza kapujában az oltárt és hogy Ludrovai Tóth István bíró uré volt a szép eszme, melynek kivitelében jutott csupán rész Hegyi Antal plebánosnak.

### UJDONSÁGOK.

— **Templomi ünnepély.** Kedvező idő esetén, ma délelőtt kilencz órakor a plebáni templomból processzió megy Hegyi Antal vezetése alatt a belvárosi templomba azon czélból, hogy a szerencsés tisztujítás alkalmából ott is ünnepélyt hálaadó szent misét tartson, mint a város által fentartott szent helyen. Ha azonban az idő alkalmatlansága a processiót meggátolná a bemenetben, úgy elmarad ugyan a processió, de a hálaadó szent mise és alkalmi prédikáció félkilencz órakor délelőtt mind a mellett megtartatik.

— **Értekezlet.** Ma délután vecsernye végeztével a 48-as kör helyiségeiben értekezlet lesz, melyre meghívotnak az összes adó fizető polgárok. Tárgya lesz ezen értekezletnek a legközelebbi községi közgyűlés elé terjesztendő indítványok és egyéb napi rendben levő események megbeszélése.

— **Az új bíró esete.** Sajátságos eset történt községünk új főbírójával, Ludrovai Tóth István urral, melyet a következőkben ismergetünk. Folyó hó 5-én a főbíró ur a helybeli főszolgabírótól ily értelmű felhívást kapott: 4578—899. sz. A csongráni járás főszolgabírójától. Csongrád község Erdemes Bírójának Helyben. Felhívom önt, hogy folyó hó 6-án dél előtt fel 11 órakor Szentesen a vármegyei alispáni hivatalban kihallgatás végett jelentkezzen. Csongrád, 1899. július 5. Mátéffy s. k. főszolgabíró. — A bíró ur abban a hiszemben, hogy valamely hivatalos úgyról van szó, eleget tett a felhívásnak. De jul. 6-án az alispáni elfogadó teremben nagy meglepetésére Vadnay főispán fogadta mint egy tizenöt közigazgatási bizottsági tag jelenlétében, aztán se szó, se beszéd, egy távirati tudósítást olvasott fel az „Egyetértés“ című fővárosi lap jul. 1-én megjelent 179. számából, mely szószerint így hangzik: Csendörök a szavazó helyiséget megszállva tartják. A polgárok jogai és élete fenyegetve van. Bánffy választásoknak nézünk elébe. Kérünk sürgős intézkedést a belügyminiszternél. — Ezen távirat Ludrovai Tóth István, mint a 48-as párt elnökének neve alatt Ugron Gábor országgyűlési képviselőhöz volt intézve a tisztujítás napjának reggelén, mielőtt Tóth István bíróvá választatott volna. Nem is ő fogalmazta, nem is ő küldötte e táviratot Ugron Gáborhoz, hanem a 48-as párt egyik megbízottja, azt is tudjuk, hogy ez a távirat minden mondatában megfelelt a valóságnak, mert egy csendörkapitány és egy tiszthelyettes vezénylete alatt a tisztujítás egész ideje alatt feltűzött szuronyokkal és éles töltényekkel ellátott ötvenkét csendör tartotta a község háza megszállva; ennek dacára a főispán meg sem kérdezte a bíró, hogy tőle szemazdik-e, vagy sem a távirat? se szóhoz jutni nem hagyta: hanem e szavakkal rontott neki: Ha nem tanulta meg fiatal korában, tanulja meg most, hogy hazudni nem szabad: mert a mi ebben a táviratban van, az hazugság. Aztán pedig, mint a ki vitézül végezte dolgát így szólt a jelenlevő Mátéffy Kálmán főszolgabíróhoz: Kétszeresen vigyázzon erre az emberre! Tehát egy főispán nem csak jogtalanul sér-

teget, hanem per ember titulál egy községnak fejét, ki egyszersmind okleveles mérnök is! Ennek a főispáni tapintatlanságnak nagyon komoly következményei lehetnek, mert sem a 48-as párt, sem pedig a községi közgyűlés nem hagyja szó nélkül ez elhírtelenkedett esetet. Sőt arról fog gondoskodni, hogy Ludrovai Tóth István érdemlett elégtételben részesüljön az ok nélkül szenvedett sérelmekért. — Ugy látszik a főispán urnak nincs inyére ha az ő megbotránkozó hivatalos tényével a nyilvánosság előtt foglalkozunk, pedig ezen legutóbbi merénylete által csak megerősítette bennünk azt a föltevést, hogy a jog törvény és igazság az ő felfogása szerint is csak frázison alapszik. Joggal kérjük tehát ezen lejárt, megunt s tényei által rászolgált főispántól, hogy mikor veszi már a vándor botot kezébe s meddig akar még itt basáskodni?

— **Rögtön ítélt bíróság.** A „Csongrádi Lap“ mult heti számában az újdonsági rovatban, „Él a jogával“ cím alatt, egy a hatás kedvéért megirt közlemény jelent meg, mely teljesen elferdítve adatott közre s mindjárt hozzá fűzi az ismeretlen író az alpári egyetemen szerzett jogi véleményét. A tény az, hogy Horváth Sándornénál lakott Dobai Jánosné szül. Dudás Paula varrónő s az utóbbi nem kevesebb, mint fél évi haszonbérrel tartozott, hogy a fölmondás a törvény által előírt módon eszközöltetett-e, azt nem tudjuk, tény az, hogy a lakosnő egy szép reggelen kocsi rendelt a házhoz, melyre minden czókmókját felrakatott és szó nélkül tovább akart állni. Horváth Sándorné azonban megkérdezte a távozni készülő lakóját, hogy a neki járó házbért hajlandó-e távozása előtt megfizetni? mire válaszul azt az üres választ nyerte, hogy nem. Ekkor ment Horváthné a községi bírósághoz segítségért és így történt, hogy a II-od bíró ur, igen helyesen, úgy intézkedett, hogy ingóságait jogosan ki nem szolgáltatja. Tessék tehát tudomásul venni, hogy a törvény maga is úgy intézkedik, hogy ott, hol a lakó más biztosítékot nem nyújt a lakbérre, mint a házi butorai, a lakást adó a hátralékos házbér tartozásának kiegyenlítéséig azokat jogosan visszatarthatja.

— **Folynak a próbák.** Mint már lapunkban jeleztük volt, iparos ifjuságunk jótékony czélú műkedvelői színi előadás tartását határozta el. Mint értesültünk a tánczczal egybekötve tartandó műkedvelői színi előadás e hó 23-án fog a népkerti színpadon megtartatni, mely alkalmossal színre kerül Gerő Károly „Próbaházasság“ című vig színműve.

— **Új tűzoltói felszerelés.** Önk. Tűzoltó-Egyletünk tagjai számára az Országos Tűzoltó-Szövetség által elfogadott felszerelést határozta el beszerezni. Az új, szabályszerű egyenruhák már munkában is vannak s azok mielőbb ki fognak osztatni az Egylet működő tagjai között. Mi is legfőbb idejét látjuk, hogy önkéntes tűzoltóink az eddig viselt ellenszenves egyenruha helyett, izlésebb egyenruhával láttassanak el.

— **Keller Sándorné ártatlan.** Annak idején hirt adtunk lapunkban arról, hogy Keller Sándor tanyai lakos gyanus körülmények közt elhalálozott. Keller állítólag mellhártya gyulladást kapott, az orvos arról is gyógyította, mikor azonban eltemették az a gyanu merült föl, hogy megmérgezték. A holttestet felásták s az országos vegyész megvizsgálta a belső részeket s azokban patkányméreg nyomára akadt. A szegedi kir. törvényszék erre Keller Sándornét, született Kajtár Ilonát, az elhalt özvegyét, gyilkosság miatt helyezte vád alá. A végtárgyaláson az orvos szakértők oda nyilatkoztak, hogy Keller halálát fulladás okozta s a talált mérgelegendő volt, hogy a halál bekövetkezék. De a mellhártyagyulladásba nem halt volna bele a beteg. Az igazságügyi orvosi tanács, mely a szakértők véleményét felülvizsgálta, feltétlenül a patkányméregnek tulajdonította Keller halálát. A szegedi törvényszék erre Keller özvegyét tizenötévi feyházra ítélte s ezt a büntetést az ottani királyi tábla is jóváhagyta. A királyi kuria az elmúlt héten

Czorda Bódog elnöklete alatt tárgyalta ezt a mérgezési esetet s arra a meggyőződésre jutott, hogy Kellerné ártatlan, mert semmi kézzelfogható adat nincs, hogy ő mérgezte meg férjét. Az ítélet ennélfogva felmentő volt s a kuria sürgönyileg intézkedett, hogy a börtönben sínlődő asszony szabadságát azonnal visszanyerje.

— **Állandó táncztanfolyam.** Gut László jó hírnévnek örvendő táncztanító, ki ez ideig Kun-Félegyházán folytatta táncztanítását, Csongrádon a „Magyar Király“ szállodában állandó táncztanfolyamot nyitott. Nevezett táncztanító ur délutánoként is ad órákat a kisebb növendékeknek 5 órától 7 óráig a felnőttéket pedig este 8 órától 10 óráig oktatja a legújban divó tánczok gyakorlására. Ajánljuk őt egy a t. szülők, mint a tánczot tanulni vágyó ifjuság figyelmébe. Ugyancsak a „Magyar Király“ szállodában ma este rögtönzött tánczmulatság tartatik.

— **Üdvös rendelet az őszi fegyvergyakorlatokra.** A cs. és kir. közös hadügyminiszter a honvédelmi magy. kir. miniszter megkeresése folytán akként intézkedett, hogy a Magyarországon állomásozó csapattesteknél, a tartalékosok és a póttartalékosok idej őszi fegyvergyakorlati csak augusztus hó közepén fognak kezdődni s egyúttal az összes magyarországi hadtestparancsnokságoknak meghagyta, hogy az aratás ideje alatt a fegyvergyakorlatra köteles póttartalékosok és tartalékosok ezentúl a mezei munkások sorából be ne hívassanak: ha pedig a mezei munkával foglalkozó nem tényleges állományú leányok beiktatása mindazonáltal elkerülhetetlenül szükségessé válnék, ezeknek a fegyvergyakorlatok alóli felmentése iránt benyújtandó indokolt kérvényei mindannyiszor kellőleg figyelembe véssenek.

— **Gazdak bálja.** A szegedi országos mezőgazdasági kiállításnak van egy vigalmi bizottsága is, a mely a látogatók szórakoztatásáról gondoskodik, unnepeket, vigalmakat rendez. Ez a bizottság megkezdte már működését s elhatározta, hogy a kiállítás ideje alatt bálát és alkalmi színi előadásokat rendez. A bál előre láthatólag József királyi hercege védnöksége alatt tartatik meg és pedig szeptember 3-án este 10 órakor, a disz színelőadás után a Tisza-szálló dísztermében. A meghívók nagyon megszáított számban bocsáttatnak ki, mivel e bálon, melyen a királyi hercegek lesznek jelen, azonkívül budapesti és nagyszámu meghívott vendégek is, a kik részére 300 darab meghívót küldenek szét.

— **Sándorfalva telepes községe többször kérelmeztek, többször sürgették a Pallavicini-birtok bérletéből egy pár ezer hold földet örökölten haszonbérbe, vagy örök áron való megvételre.** Minthogy azonban a kérelem nem nyert kellő elintézt, ennélfogva a sándorfalvi lakosok újra kérelmezni óhajtanak egy a grófnál, valamint a földművelési miniszterium támogatására is appellálnak, aki a nagy bérletek szétosztását programjába vette és azt egy a felvidéken, valamint a kincstári birtokokon megvalósította, részben az ő tevékenységét foglalkoztatja. Érdemes munkát fog teljesíteni a miniszter, mert egy áll a dolog, hogy Sándorfalván Lippenberger Mórcaz 15,000 hold földet bír a gróftól bérletben, míg Sándorfalva község lakosai nem bírnak egy talpalattnyi föld bérletéhez sem jutni.

— **Szeszfőző tanfolyam Budapesten.** A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete által folyó hó 23-ától aug. 5-ig a köztelken tartandó szeszfőző tanfolyam — mint az eddigi jelentkezésekből kitűnik — igen látogatottnak ígérkezik. A tanfolyam a szeszgyártás és szeszadózás technikáját és általában a szeszfőzéssel összefüggő minden kérdést fel fog ölelni. Az egyesületet a tanfolyam rendezésére az indította, hogy az ily tanfolyam már több mint egy évtized óta nem tartatott s azóta a szeszgyártás terén oly újítások merültek fel, melyeknek az érdekelt körökkel való közlésére és tudomásul hozatalára az ily tanfolyam kiválóan alkalmas eszközül kínál-

kozik. A szeszfőző tanfolyam az elméleti és gyakorlati előadásokra egyaránt ki fog terjeszkedni, deelőtt tartatnak az elméleti előadások, a delutáni órákban pedig gyakorlati előadások tartatnak a műgyetemi laboratóriumban és a fővároshoz közel eső szeszgyárakban. A tanfolyam hallgatói közé felvételnek szeszfőződe tulajdonosok, szeszfőződe kezelők s oly birtokosok, a kik a szeszfőzéshez szükséges szakismereteket megszerzeni óhajtják. A tanfolyamra jelentkezni lehet július hó 15-ig a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek). A részvételi díj 20 frt, mely a jelentkezéssel egyidejűleg küldendő be az egyesület pénztárához (Budapest, Köztelek.)

— **Szőlő (gyümölcs) kiállítás Szegeden.**

A szegedi országos gazdasági kiállítás keretében szeptember 3—10. szőlőkiállítás is lesz rendezve. Felkértenek mindazok, akik a kiállításon részt venni óhajtanak, hogy bejelentéseiket legkésőbb augusztus 1-ig tegyék meg, mert későbbi jelentkezés nem lesz figyelembe vehető. Kívánatos, hogy minden vidékről főleg azon borfajok, válogatott példányai küldessenek be, melyek az illető vidék borjellegét hivatva képviselni, azonkívül pedig a legjobban bevált csemegefajok. A kiállítás ideje egy kissé korai lévén egyes szőlőfajokból ilyenkor még teljesen érett példányok nem találhatók. Ez esetben persze félig érett fürtöket is lehet beküldeni, ha azok máskülönb a forma, nagyság és fajtisztaság kellékeinek megfelelőek. A legfontosabb, hogy minden faj a helyes amelografiai elnevezéssel jelöltessék meg. A szőlőkiállításon a részvételi díj 50 krajczár, azon kívül minden külön faj után 20—20 krajczár. Minden fajból legalább 4—5 fürtöt kell beküldeni, melyek a fürtnyélre kötött czédulával jelölendőek meg. Azonkívül minden fajtához tanácsos egy nagyobb — keménypapiros — czédulát készíteni, mely a szőlőfajt és a kiállító nevét, az egész gyűjteményhez pedig egy még nagyobb táblácskát, mely a kiállító nevét és a szőlő helyét jelöli meg. Bővebb felvilágosítást és bejelentő ivatek Drucker Jenő csoportbiztosnál lehet szerezni. (Budapest, Köztelek.)

— **A Debreczeni Kereskedelmi Akadémia**

női tanfolyamára oly leány-növendékek iratkozhatnak be, kik a felsőbb leányiskola vagy polgári iskola IV. osztályát illetve a felső népiskolát elvégezték, esetleg ilyen bizonyítvány hiányában a fölveteli vizsgálatot sikeresen megállják. Egész évi tandíj 50 frt, beiratási díj 3 frt. Az iskolai bizonyítvány és beiratási díj beküldése mellett előleges jelentkezéseket elfogad július hó 15-keig az igazgatóság. Az érdeklődők figyelmébe ajánljuk azon megjegyzéssel, hogy a szeptember elsején kezdődő tanfolyamra csak korlátozott számmal (30) vesznek föl növendéket.

— **A tollszár megfogása** még nem megbízás az aláírásra! Ezt az elvet mondta ki a minap a kir. Kuria, mely egy felmerült eset alkalmából az alsóbb fórumok ítéletét megváltoztatva a felperest keresetével elutasította azon főérv alapján, hogy a törvény és bírói gyakorlat szerint a tollszár megfogását nem tekintheti megbízásnak az aláírásra. — Jó lesz ezt a jövőre megjegyezni, mert ezen az alapon az irni nem tudó közönség érdeke megvédhető azon visszaélésekkel szemben, a melylyel egyes utazó ügynökök és biztosító ágensek igyekeznek jogtalan módon maguknak jövedelmet szerezni.

## Foulard-selyem 65 krtól,

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes „Henneberg selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstában és vámentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

**Henneberg G. selyemgyárai** (cs és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

## IRODALOM.

Egy forint 50 krazárért mi mindent nyújt egy évnegyedre a Képes Családi Lapok című illusztrált szépirodalmi hetilap? Minden számban szebbnél szebb művésznél művészből képeket, tizenhárom számon keresztül két regényt a lap hasábjain, egy külön beköthető mellékleti regényt számos humoros, hangulatos, tartalmas költeményeket, a napi kérdésekkel foglalkozó csevegéseket, stb. stb. Ezen kívül az, aki egy negyedévi előfizetéshez még 20 krt küld csomagolási és postaszállítási költséget még egy külön regényt kap a Képes Családi Lapok kiadóhivatalától, mely előfizetéseket a hó bármely napjától elfogad és kívánatra ingyen küld mutatványszámot. Budapest, VI., Szondy-utca 11. szám.

**Eötvös Károly mint regényíró.** Vannak sokoldalú geniek, akikről bizvást el lehet mondani, hogy akármilyen térre lépnek, tökéleteset fognak alkotni. Ezek közé tartozik Eötvös Károly hazánk legnagyobb kriminalistája. Neve, mint ilyen az egész világon ismert és tisztelt. De Eötvös Károly genieje nemcsak ezen a téren otthonos. Lángesze a szellem birodalmának minden terét bejárja és valósággal sehol sincs határa e nagyszabású ingónumnak. Az Egyetértésnek majdnem minden számában olvashatunk tőle érdekfeszítő dolgozatokat, tele a gondolat és eszme mélységeivel. Essay-k, memoírok, jellemrajzok jogtudományi értekezések, vezércikkek, a melyek a legremekebb magyar toll tündöklő szüleményei. Nemcsak tudásával, hihetetlen emlékező tehetségevel, óriási látókörével imponál, hanem a gondolatok erejével és hatalmával, az érzések mélységeivel is páratlanul zamatos, igaz magyar humorával is. Csak mostanában fejezte be ugyan csak az „Egyetértés”-ben a „Gróf Károlyi Gábor följegyzései” című ciklust, a mely az egész országban a legnagyobb feltűnést keltette. Mindezek a dolgozatok kizárólag az Egyetértésben jelentek meg, a minthogy ezután megírandó művei is mind e legnagyobb és legelterjedtebb orgánumban fognak megjelenni. E lap olvasó közönsége napról-napra terjed és óriási arányokban növekszik. Eötvös Károly most új meglepetésben részesíti a magyar olvasóközönséget. Ugyancsak az „Egyetértés” a jövő évnegyedben Eötvös Károly tollából egy nagyszabású, nemzeti tárgyú regénynek a közlését fogja

megkezdeni. Már ez a tény, hogy Eötvös a regényirodalom felé fordul, elég arra, hogy az érdeklődést a legnagyobb mérvben fölébressze. Az utolsó fél század történetét nálánál jobban senki sem ösmeri: embereket korszakokat jellemezni magyar író úgy nem tud, mint ő. Eppen ezért ez a regény bizonyára utolsó félszázadunk legérdekesebb terméke lesz s bizonyára újra jelentékenyen megnöveszti az Egyetértés olvasóközönségét. Az Egyetértés előfizetési ára negyedévre 5 frt s mutatványszámot kívánatra szívesen küld az Egyetértés kiadóhivatala.

**A legolcsóbb politikai napilap** a „Reggeli Ujság”, mely naponként 8 oldal terjedelemben jelenik meg és ára (vidékre küldve): 1 hónapra 1 korona, 3 hónapra 3 korona. A „Reggeli Ujság” politikai értekezései a legjobb forrásból származnak, táviratai a legújabbak, napihírei a legfrissebbek. Kitérő regényt és érdekes tárczákat közöl és egyéb rovatai is érdekesen vannak szerkesztve. A „Reggeli Ujság” előfizetői ingyen kapják a „Magyar Nép” című képes hetilapot. A „Reggeli Ujság” főcélja az hogy magyar család anyagi érdekeit és megélhetését mindenképen előmozdítsa. Hogy ezt a célját gyakorlati uton mozdítsa elő, egy nagyszabású **fogyasztási cikkek szállító vállalatot** alapított. Budapest József-körút 19. sz. alatti helyiségeiben óriási raktárakat rendezett be. Első kézből, nagyban vásárolja a fogyasztási cikkek és csakis elsőrendű, primissima árut ad el olcsóbban, mint bármely más fővárosi kereskedő. A „Reggeli Ujság” fogyasztási cikkek szállító vállalatánál megrendelhető: mindenféle fűszer, kávé, tea, csokoládé, rizs, gyertya, szappan, keményítő, cognac, rum likőrök, hentesárak asztali és palackbor, sör palackokban, liszt, tészta, szén, savanyúvíz, keserűvíz, gépolaj, kocsikenő, **zsákok, ponyvák** és minden egyéb gazdasági és háztartási cikkek. Mindezekről részletes árjegyzéket minden kedden küld a Reggeli Ujság előfizetőinek, kívánatra azonban másnak is ingyen és bérmentve. Csomagolást nem számít.

Előfizetési pénzek a „Reggeli Ujság” kiadóhivatalába Budapest, József-körút 19. Megrendelések a „Reggeli Ujság” fogyasztási vállalatához Budapest, József-körút 19. intézendők.

## Nyilatkozat.

Pénteken, július hó 7-én, dél előtt, tíz órakor kellett volna megtörténni a fősztolgabírói hivatalban a tisztújító szék jegyzőkönyve hitelesítésének. Alólirottak meg is jelentünk, mint e végett kiküldött tanuk, a fősztolgabírói hivatalban, hol Sohlya Gyula, mint a tisztújító szék jegyzője fölolvasta a tisztújító szék működéséről fölvetett jegyzőkönyvet, mi alatt Mátéffy Kálmán fősztolgabíró a meghívottaknak hátat fordítva, az ablakon keresztül, az utcára nézett. Ezen jegyzőkönyv aláírását azonban, miután annak végén az állítatik, hogy az egész tisztújítás alatt Sima Ferencz és ismeretlen társai, valamint Hegyi Antal, Ludrovai Tóth István, Kovács János és Horváth Mátyás folyton izgatták a városháza udvarán leginkább asszonyokból álló **csöcselékot**, kereken megtagadtuk és a nyilvánosság előtt tiltakozunk a tényállás illetően meghamisítása ellen 1. azért, mert ötvenkét szuronyos csendőr jelenlétében, ha még akartunk volna, sem izgathattunk volna a nélkül, hogy le ne tartóztassanak bennünket, 2. Mert a jelen volt négyezer főnyi adófizető polgár nem csöcselék volt, hanem jogosult választó. 3. Mert a jogosult választók csak törvényes jogukat követelték, mikor jelöltetni kívánták az általuk tisztviselőkké kiszemelt egyéneket, nekünk pedig, mint a nép által megválasztott községi képviselőknak, kötelességünkben állott felszólalásaink által a nép törvényes jogait megvédeni. 4. Mert ha mi tényleg izgattunk volna, akkor az elkövetett hamiságok és törvényteleniségek után a fősztolgabíró és érdektársai nem maradtak volna életben.

Kelt Csongrádon, 1899. júl. 8.

**Hegyi Antal s. k., Horváth Mátyás s. k., Márton András s. k.**  
községi képviselők.

**Virágos-,**

**Chic-,**

**Genre-,**

**1000**

különféle  
minta.

Mindannyi  
**MAGYAR**  
felirattal.

**Japáni és**

**Látképes Levelező Lapok**

**3 krajczárjával kaphatók**

**SZILBER JÁNOS** könyvkereskedésében

**Csongrádon.**